

1268 | 2016

VILLA NOVA | IGLOZAZA | IGLÓ | NEWENDORF

Spišská Nová Ves

 NAŠE MESTO OUR TOWN

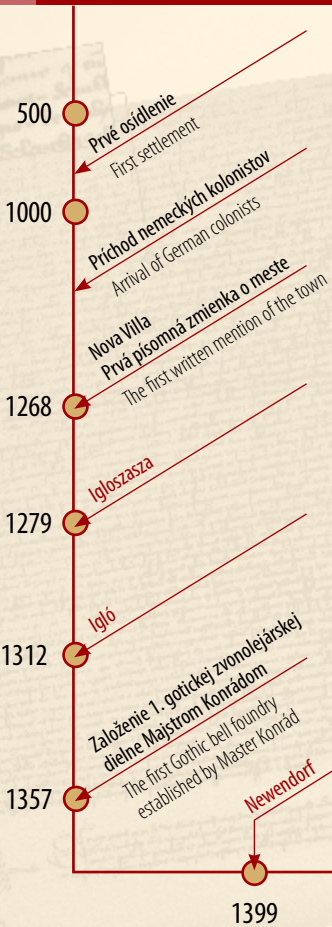
 Prvá písomná zmienka o meste sa zachovala z roku 1268. Po tatárskych vpádoch Spiš osídlili Sasi, neskôr dal mesto kráľ Žigmund Luxemburský do zálohu poľskému panovníkovi. Spod poľského poddanstva mesto vymanila až Mária Terézia.

 The first written mention of the town has been saved from the year 1268. After the Tatar invasions Spiš was settled by Saxon colonists, later King Sigmund of Luxembourg gave the town to the Polish king's custody. It was not sooner than under the reign of Maria Theresa when the town's Polish serfdom was ended.

Duch

Genius Temporis

Čas

Milí hostia,
radi by sme vás pozvali do mesta, v ktorom po stáročia vedľa seba žili viaceré národnosti ako Nemci, Maďari, Poliaci, Ukrajinci, Rusíni, Česi a Slováci. Prvá písomná zmienka o meste pochádza z roku 1268, ale archeologické nálezy svedčia o tom, že mesto je oveľa staršie. Významným míľnikom v histórii mesta bol príchod nemeckých kolonistov na pozvanie kráľa Bela IV. Tí územie zveladili a priemyselne rozvinuli hlavne vďaka baníctvu. V roku 1357 tu Majster Konrád založil prvú a najvýznamnejšiu gotickú zvonolejareň na Slovensku. Zaujímavou dejinnou udalosťou bolo zálohovanie Spišskej Novej Vsi spolu s ďalšími mestami do správy poľského kráľovstva v roku 1412. Záloh trval neuveriteľných 360 rokov. V čase pôsobenia mesta ako administratívneho centra Provincie XVI spišských miest (1774 – 1876) sa nadčasovo uplatnili demokratické princípy rovnosti. Mesto a jeho obyvatelia sa nevyhli ani vojenským konfliktom. Počas stretu cisárskych vojsk a maďarského povstaleckého vojska (1849) vyhorela veľká časť mesta aj s pôvodnou kostolnou ve-

Dear Guests,
we would like to invite you to the town, where several nations such as Germans, Hungarians, Poles, Ukrainians, Ruthenians, Czechs and Slovaks were living side by side for centuries. The first written mention of the town dates back to 1268, but archaeological findings prove that the town is much older. An important milestone in the history of the town was the arrival of German settlers at the invitation of King Bela IV, thanks to whom the territory was enhanced and industrially developed mainly through mining. In 1357 Master

Konrád established the first and most significant Gothic bell foundry in Slovakia. An interesting historical event was the giving of Spišská Nová Ves along with other towns to the custody of the Polish Kingdom in 1412. It lasted for incredible 360 years. Spišská Nová Ves, as the administrative centre of Province of XVI Spiš Towns (1774 – 1876), applied supertemporal principles of democratic equality. The town and its inhabitants did not avoid military conflicts. During the conflict of the imperial army and Hungarian rebel troop (1849), the large part of the town burned down together with the original church tower. Construction of the railway line Košice – Bohumín contributed significantly to the development of the town (1869 – 1871). Interestingly, Spišská Nová Ves has been electrified sooner than some European metropolises thanks to the power plant built in 1894. The industrial pattern of the town from the 20th century post-war period has receded after the revolution in 1989. Currently, the town is becoming a popular tourist centre.

Prvý Spišský trh
The first official Spiš Fair

1956

Sprístupenie ZOO
Opening of the ZOO to the public

1989

745. výročie 1. písomnej
zmienky o meste
745th anniversary of the first written
mention of the town

2013

1268 | Town first mentioned in writing

Výška veže 87 m

Duch času • Genius Temporis

 Jednotlivé lokality, objekty i kultúrne pamiatky sú dôkazom tvorivých schopností a nadšenia obyvateľov mesta. Na najdlhšom šoškovovitom námestí v Európe objavíte dominantu mesta Rímskokatolícky farský kostol Nanebovzatia Panny Márie zo 14. storočia. Jeho veža bola po rekonštrukcii v roku 1894 najvyššou stavbou Uhorska a dodnes je najvyššou kostolnou vežou na Slovensku. Odmenu za miestami namáhavý výstup po 155 schodoch sú nádherné výhľady na mesto a okolie s panorámou Vysokých Tatier a možnosť očami sa dotknúť piatich zvonov. V samotnom kostole sa nachádzajú umelecké diela Majstra Pavla z Levoče a Majstra Konráda, zakladateľa prvej gotickej zvonolejárskej dielne na Slovensku. Túto významnú súčasť spišskonovoveskej histórie pripomína aj pamätník „Pocta Majstrovi Konrádovi“, odhalený v roku 2012 pred elegantnou klasicistickou bu-

dovou Radnice a v blízkosti Mariánskeho stĺpa so sochou Immaculaty. Vaše tajné pranie, vyslovené v bronzovom polozvone, sprevádzané zazvonením určite poletí do nebeských výšin, aby bolo vypočuté.

 Sites, buildings as well as cultural monuments are evidence of the creative abilities and passion of its residents to the town. The town dominant, the Roman-Catholic Parish Church of the Assumption of the Virgin Mary from the 14th century can be found in the longest fusiform (spindle-shaped) square in Europe. After the reconstruction in 1894 the tower had been the highest building in the Kingdom of Hungary and it has been the highest church tower in Slovakia up to the present day. Beautiful views of the town, its surroundings, the High Tatras sky-line and opportunity to see five bells

are the rewards for the exhausting climb of 155 stairs. Inside the church, there are artistic carvings of Master Paul of Levoča and Master Konrád, the founder of the first Gothic bell foundry in Slovakia. This significant part of the history of Spišská Nová Ves also recalls the memorial 'Tribute to Master Konrád', unveiled in 2012 in front of an elegant classicist Town Hall and near Maria Column with the statue of Immaculata. Your secret wish expressed in the bronze semi-bell, accompanied by symbolic ringing a bell, will certainly fly to the heavenly heights to be heard.

Duch času • Genius Temporis

 Významnou sakrálnou stavbou je evanjelický kostol so svojou vzácnou knižnicou. Fasádu neďalekého Provinčného domu (dnes Múzeum Spiša) zdobia štukové kartuše symbolizujúce vlastnosti, ktoré by mal mať verejný činiteľ. Novodobú históriu reprezentujú dominanty východnejšej časti námestia – Reduta (sídlo Spišského divadla) a gréckokatolícky Chrám Premenenia Pána s impozantnou mozaikou podľa školy Centro Aletti v Ríme. Jej tvorbu možno obdivovať v Lourdoch, Fatíme či Vatikáne. Neďaleko námestia v radovej zástavbe Levočskej ulice je situovaný Kostol Nepoškvrneného počatia Panny Márie. Pôvodne bol len kaplnkou, pravdepodobne zo 14. storočia, postupne rozšírenou na kostol so zaujímavým barokovým interiérom.

 The Evangelical Church together with its valuable library is a significant sacral building. The facade of the nearby Provincial House (now housing the Spiš Museum) is decorated with stucco cartouches, symbolizing the moral qualities required of a town official. Modern history is represented by dominants placed in the eastern part of the square – Reduta (Spiš Theatre domicile) and the Greek-Catholic Cathedral of the Transfiguration of the Lord with impressive mosaic made according to the school Centro Aletti in Rome. Its creation can be admired in Lourdes, Fatima and Vatican. Near the square in the row of houses of Levočská Street, we can find the Church of the Immaculate Conception of the Virgin Mary. It was originally only a chapel, probably dating back to the 14th century, gradually expanded to a church with an interesting baroque interior.

 Spišská Nová Ves si vás rýchlo získa širokým námestím, kde sa dá na-
dýchnuť v skutočnom i prenesenom zmysle
slova, nádhernými budovami, množstvom
kultúrnych podujatí, dobrými reštauráciami,
neďalekým Slovenským rajom.

 Spišská Nová Ves will win your heart easily
with its wide square, where one can breathe
in the real and metaphorical sense, exquisite build-
ings, many cultural events, good restaurants and
the nearby Slovak Paradise National Park.

*Zážitky
na dosah*

Experience within reach

Experience within reach

Radnica z roku 1779

 Významným symbolom kultúrno-spoločenského života je Reduta s impozantnou koncertnou sálou a útulnými, noblesu dávnych čias pripomínajúcimi priestormi divadla. Dnes je domovom profesionálneho kolektívu Spišského divadla a amatérskeho súboru Hviezdoslav. V meste pôsobí aj netradičné Divadlo Kontra. Kultúrnu mozaiku reprezentujú Múzeum Spiša, Galéria umelcov Spiša a pobočka Slovenského technického múzea so stálymi i dočasnými výstavami, festivaly klasickej hudby (Musica Nobilis, Medzinárodný organový festival Ivana Sokola), koncerty vážnej a populárnej hudby. Ponuku pre všetky vekové kategórie dotvárajú i podujatia pod holým nebom – sobotňajšie letné kino pred Redutou či nedeľné popoludnia pre rodiny s deťmi. Na stáročnú tradíciu konania trhov a jarmokov nadväzuje obľúbené júlové podujatie Spišský trh. Kolorit jarmoku dopĺňa

kultúrny program a bohatá paleta lunaparkových atrakcií. Záver leta patrí netradičným dobovým Dňom mesta a Trhu ľudových remesiel. Nie menej zaujímavé sú letecké dni i prehliadky štvorkolesových veteránov. Atmosféru vianočného obdobia, okrem koncertov a tematických predstavení, dotvárajú na Prvý sviatok vianočný výjavy z Betlehemu.

 An important symbol of the cultural and social life is Reduta with its impressive concert hall and cosy, old days noblesse reminding areas of the theatre. Today it is a home for professional team of the Spiš Theatre and amateur group Hviezdoslav. The unconventional Theatre Kontra operates in the town as well. The cultural mosaic is represented by the Spiš Museum, the Spiš Artists Gallery and a branch of the Slovak Technical

Museum with permanent and temporary exhibitions, classical music festivals (Musica Nobilis, the International Organ Festival of Ivan Sokol) and concerts of classical and popular music. Open air events – Saturday summer cinema in front of the Reduta and Sunday afternoons for families with children complement the offer for all age categories. The Spiš Fair, a popular event in July represents the old tradition of markets and fairs. The fair's colourfulness is complemented by a cultural programme and a rich variety of funfair attractions. The end of summer pertain unusual contemporary Town Days and Folk Craft Fair. The aeroshow days and exhibitions of four-wheel veterans are not of less interest. The atmosphere of the Christmas season is, beside concerts and thematic performances, also complemented by the Live Nativity scene on the First Christmas Day.

Town Hall from 1779

130 druhov | 390 zvierat

Zážitok na dosah ruky • Experience within reach

 Najmladšiu ZOO na Slovensku by nemal obísť žiaden detský návštevník. V bezprostrednej blízkosti sa nachádza lanový park Monkeyland, ktorý ponúka dobrodružstvo všetkým, ktorí sa chcú zahrať na Tarzana. Aj možnosti relaxu pre telo sú bohaté – fitness, wellness, kolkáreň, bowling a squash centrá či letné kúpalisko s krytou plavárňou, ako i tenisové kurty. Pre mladšiu generáciu je k dispozícii skatepark. Na prímestskom športovom letisku je možné absolvovať parašutistický tandemový zoskok či vyhládkový let. Okolie mesta je vhodné na trávenie zimných pobytov spojených s dobrou lyžovačkou či sánkovačkou. Bežkárom ulahodí areál v sedle Grajnár, ktorý je vzdialený 18 km od Spišskej Novej Vsi. Značené trate prechádzajú zalesneným územím s viacerými vyhládkami a oddychovými miestami. Milovníkov gastronómie potešia rôznorodé

zariadenia od romantických reštaurácií až po hlučné bary, v ktorých môžu ochutnať typické regionálne produkty a jedlá medzinárodnej kuchyne.

 No child visitor should miss the youngest ZOO in Slovakia. Next to it there is a high rope park Monkeyland, which offers adventure for everybody who wants to feel like a Tarzan. You can enjoy even a wide range of body relaxation facilities here – fitness, wellness, skittles, bowling and squash centres, outdoor and indoor swimming pool as well as tennis courts. For the younger generation, a skate park is available. Parachute tandem jumps or sightseeing flights can be taken at the suburban sports airfield. The surrounding of the town is suitable for spending winter stays associated with good skiing and sledging. Cross-country skiers will be pleased with

the area of Grajnár, which is 18 km distant from Spišská Nová Ves. Marked trails go through forested area with view points and rest places. Gastronomy lovers will be delighted by a variety of facilities from romantic restaurants to noisy bars where they can taste typical regional products and international cuisine.

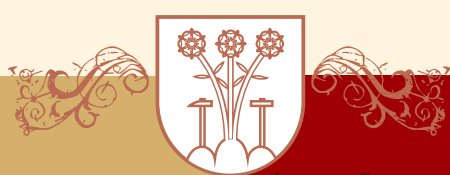
130 species | 390 animals

 Nie nadarmo sa hovorí o Spišskej Novej Vsi ako o meste, ktoré sa nachádza v raji. Hraničí s Národným parkom Slovenský raj, ktorý je popri Vysokých Tatrách jednou z najnavštevovanejších destinácií Slovenska.

 Spišská Nová Ves deserves to be called 'the town in paradise'. It borders with the Slovak Paradise National Park, which is, together with the nearby High Tatras, among the most visited destinations in Slovakia.

Slovenský raj

Slovak Paradise

 Slovenský raj každoročne láka turistov z rôznych kútov sveta svojou jedinečnou prírodou. Jeho ponuka je skutočne bohatá – množstvo roklin, z ktorých 8 je sprístupnených pre verejnosť, 5 kaňonov, 25 pomenovaných vodopádov, jaskyne a v neposlednom rade viac než 300 km turisticky značených trás a 12 náučných chodníkov. Tiesňavy zdolávajú milovníci turistiky za pomoci rebríkov, mostíkov, lavičiek, stúpačiek a reťazí. Slovenský raj je hlavne oblasťou cyklo a pešej turistiky, ktorá neutíča ani v zime. Prekonať obrovské ľadopády v roklinách a tiesňavách je veľmi náročné. Športovo zdatnejší a odvážnejší však majú možnosť si ich vyskúšať. Nezabudnuteľný zážitok predstavuje zimný prechod Prielomom Hornádu po jeho zamrzutej hladine – pešo, na bežkách alebo na korčuľoch. V roku 2011 v Slovenskom raji otvorili náučný chodník pre telesne postihnutých ako prvý nielen v tomto národnom parku, ale na celom Slovensku. V samotnom srdci Slovenského raja sa nachádza turistické centrum Kláštorko so zrúcaninou kartuziánske-

ho kláštora, ktorá sa v súčasnosti postupne obnovuje. Práve na tomto mieste našlo obyvateľstvo Spiša záchranu a úkryt na dlhé roky pred zničujúcimi nájazdmi Tatárov v rokoch 1241 – 1242. Slovenský raj sa zároveň pýši niekoľkými slovenskými „naj“ – má najvyššiu koncentráciu motýľov, najdlhší riečny kaňon (Prielom Hornádu) a najväčšiu ľadovú jaskyňu (Dobšinská ľadová jaskyňa, od r. 2000 zaradená do Zoznamu svetového prírodného dedičstva UNESCO).

 The Slovak Paradise annually attracts tourists from all over the world thanks to its unique nature. Its offer is really extensive – the numerous gorges, eight of which are open to the public, 5 canyons, 25 named waterfalls, caves and last but not least more than 300 km of marked tourist trails and 12 educational paths. Gorges are overcome by the help of ladders, bridges, benches, climbing spurs and chains. The Slovak Paradise is mainly a biking and hiking area, which does not subside even

in winter. Overcoming tremendous icefalls in gorges and ravines is very difficult. Sporty and adventurous visitors, however, have a chance to try them out. Winter crossing of the canyon Prielom Hornádu is an unforgettable experience on its frozen surface on foot, on skis or skates. In 2011, the educational trail for people with disabilities was open in the Slovak Paradise as the first one not only in the national park, but throughout the Slovakia. In the heart of the Slovak Paradise there is the tourist centre Kláštorko with ruins of the Carthusian monastery, which is currently being gradually restored. It was here where the population of Spiš found rescue and shelter for many years from the devastating raids of the Tatars in the years 1241 to 1242. The Slovak Paradise is also proud of several Slovak „TOPs“ – it has the highest concentration of butterflies, the longest river canyon (Prielom Hornádu) and the largest ice cave (Dobšinská Ice Cave has been included in the UNESCO World Heritage List since 2000).

Za spišskými naj

TOPs of Spiš

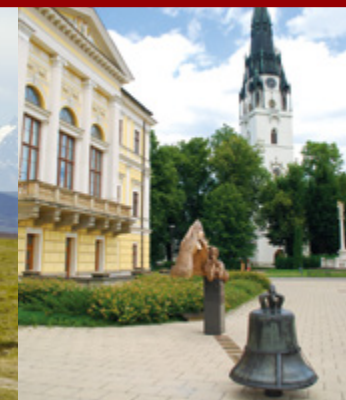
 V bezprostrednej blízkosti mesta sa nachádza niekoľko výnimočných historických pamiatok zapísaných do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO – najväčší hradný komplex v strednej Európe Spišský hrad s unikátnou rozlohou 41-tisíc m², Katedrála sv. Martina v Spišskej Kapitule, Kostol sv. Ducha v Žehre, historické centrum mesta Levoča s Bazilikou minor sv. Jakuba s najvyšším dreveným gotickým oltárom na svete (18,62 m). Levoča je známa aj Mariánskou horou s bazilikou, uznávanou za najväčšie pútnické miesto nielen Slovenska. Pútnickú cestu lemuje päť kaplniek a lipová „Aleja Jána Pavla II.“, ktorý navštívil Mariánsku horu v Levoči v roku 1995. Pozoruhodný, v neďalekých Markušovciach, je i hrad a areál francúzskeho parku, v ktorom sa nachádza renesančný kaštieľ s expozíciou historického nábytku a Letohrádok Dardanely s unikátnou expozíciou

historických hudobných nástrojov na Slovensku. Kombináciu prírody a aktívneho oddychu dopĺňajú aj najmenšie veľhory sveta Vysoké Tatry, ktoré sú vzdialené len 30 km.

 In the immediate vicinity of the town there are several exceptional historic monuments entered in the UNESCO World Heritage List – the largest castle site in Central Europe, the Spiš Castle, with a unique area of 41 thousand m², St. Martin's Cathedral in Spišská Kapitula, the Church of the Holy Spirit in Žehra, historical centre of the town Levoča with the Minor Basilica of St. James with the highest wooden Gothic altar in the world (18.62 m). Levoča is also known thanks to the Mariánska Hora with the Basilica, renowned as the greatest pilgrimage place not only in Slovakia. Pilgrim's path is lined with five chapels and lime 'Alley of John Paul II',

who visited the Mariánska Hora in Levoča in 1995. The castle and the area of French park in the nearby village of Markušovce are also worth of attention, thanks to the Renaissance mansion with antique furniture exhibition as well as the Summer House Dardanely with a unique exhibition of historic musical instruments. The combination of nature and active leisure is complemented by the smallest alpine mountain range in the world - the High Tatras, which is only 30 km away.

www.spisskanovaves.eu | www.slovenskyraj.eu

Mestský úrad Spišská Nová Ves
Town Authority Spišská Nová Ves
Radničné námestie 7, 052 70 Spišská Nová Ves, Slovensko / Slovakia
Tel.: 00421 53 41 766 10, 00421 53 41 766 11
Fax: 00421 53 44 269 80
E-mail: radnica@mestosnv.sk, msu@mestosnv.sk

Turistické informačné centrum
Tourist Information Centre
Letná 49, 052 01 Spišská Nová Ves, Slovensko / Slovakia
Tel.: 00421 53 42 982 93, tel./fax: 00421 53 44 282 92
E-mail: tic@mestosnv.sk
www.spisskanovaves.eu/tic

 www.facebook.com/mestosnv

 www.facebook.com/tic.snv

